

در مسئله مهم اقتصاد کشور که امروز مسئله اساسی است، باید با برنامه پیش رفت؛ هر اقدامی که شما می کنید، جزئی از برنامه‌ای باشد که قبلاً تنظیم کرده‌اید و آماده کرده‌اید؛ کارهای روزمره و اقدامات پیش‌بینی نشده نمی‌تواند مشکلی را حل کند. (۱۴۰۰/۰۵/۱۲)

www.basirat.ir

▼ حرف روز عزم جزم دولت برای تحول اقتصادی

مدیریت ناکارآمد دولت دوازدهم در حوزه اقتصاد و معیشت مردم باعث شده است تا انتظار حل سریع مشکلات اقتصادی و تغییر اساسی در این حوزه را از دولت جدید شاهد باشیم. برای این منظور، رئیس‌جمهور با دقت تمام و بدون توجه به سهم‌خواهی برخی جریان‌های سیاسی، تیم اقتصادی خود را به مجلس معرفی کرد که به نظر می‌رسد با اقبال نمایندگان نیز مواجه شده است. مهم‌ترین ویژگی این تیم، تحول‌خواهی در حوزه اقتصاد است. نکات تحلیلی: ۱- تیم اقتصادی دولت متشکل از معاون اول رئیس‌جمهور، وزیر اقتصاد، وزیر صمت، وزیر نفت، وزیر جهاد کشاورزی، رئیس سازمان برنامه‌بودجه و درنهایت رئیس کل بانک مرکزی است که محوریت این تیم برای هماهنگی بیشتر، با معاون اول رئیس‌جمهور است. ۲- برنامه وزرا و معاونین اقتصادی دولت، نشان می‌دهد که حل مشکلات آبی اقتصاد کشور بیش از سایر موضوعات مدنظر قرار گرفته است. وزیر پیشنهادی مسکن، برنامه ساخت یک میلیون واحد مسکونی در طول یک سال را دارد که تحولی بزرگ در این حوزه محسوب می‌شود؛ وزیر پیشنهادی نفت به دنبال ایجاد تنوع در روش‌های فروش نفت و فرآورده‌های نفت و گاز با ظرفیت‌های مختلف، به‌ویژه همسایگان است؛ رئیس جدید سازمان برنامه‌بودجه نیز اعلام کرده که برنامه‌ای دارد تا تورم از ناحیه بودجه کنترل شود (درحالی‌که اصلی‌ترین عامل تورم در سال‌های گذشته، کسری بودجه و استقراض از بانک مرکزی بوده است)؛ وزیر پیشنهادی اقتصاد، در اولین اظهارنظر خود، بحث حمایت واقعی از بازار سرمایه و بازگرداندن اعتماد به این بازار را مطرح کرده است؛ وزیر پیشنهادی جهاد کشاورزی با تحصیلات دکترای آبخیزداری، به دنبال مدیریت منابع آبی کشور و توانمندسازی کشاورزان برای عرضه کالای خود در بورس است و ... ۳- استقبال کمیسیون‌های تخصصی از کلیت و جهت‌گیری‌های وزرای اقتصادی دولت این نوید را می‌دهد که تغییر وضع اقتصادی موجود با سرعت قابل‌قبول دور از انتظار نیست. واکنش بازار سرمایه نیز نسبت به تغییرات احتمالی شاخص‌های اقتصادی، مثبت بوده است.

نکته راهبردی: آنچه در این مقطع، روشن و شفاف است، عزم دولت برای تغییر اساسی در حوزه اقتصاد است ولیکن به معنی آن نیست که مجلس از وظیفه بررسی و نظارت خود عدول کند. بررسی صلاحیت وزرا و دادن رأی اعتماد به وزرا حق مجلس است؛ اما حتی اگر بعد از بحث و بررسی نمایندگان مجلس، بخشی از این افراد نتوانند رأی اعتماد مجلس را بگیرند، باز هم در این گزاره تحلیلی که دولت به دنبال تغییر بنیادین در حوزه اقتصاد است، تردیدی وجود ندارد. (نویسنده: علی کارگر)

▼ گزارش روز

افغانستان در کانون توجهات

بحث تحولات افغانستان و اتفاقات رخ داده همچنان کانون توجهات منطقه‌ای و بین‌المللی است و در این راستا برخی سؤالات پیرامون تحولات اخیر وجود دارد که برای روشن شدن موضوعات باید به آن‌ها پرداخته شود.

گزاره‌های تحلیلی: ۱- بسیاری بر این عقیده هستند که طالبان نسبت به گذشته تغییر وضعیت و موضع داده است. در پاسخ به این سؤال باید گفت که فقه مدنظر طالبان همان فقه حنفی است. در بسیاری از موارد این گروه انعطاف‌پذیری‌های خاصی از خود نشان داده است، اما بنیادگرایی آن کاملاً مشهود است. به‌طور مثال طالبان برخلاف گذشته خواهان حضور زنان در ادارات و دانشگاه است، اما بر اساس موازین خود باید با پوشش کامل حضور داشته باشند. یا اینکه طالبان اعلام کرد که از این به بعد کلاس مختلط در دانشگاه‌ها وجود نخواهد داشت و کلاس‌ها به‌صورت تفکیکی است. ۲- طالبان در مقطع فعلی به دنبال آرام‌سازی فضای داخلی افغانستان است. بیانیه‌های این گروه در رابطه با عدم تشویش مردم و فراخوان کارمندان و کارکنان دولت در این راستا قابل ارزیابی است. متشنج شدن فضای داخلی بیش از همه به ضرر خود طالبان است. البته اکنون طالبان با مشکلات بسیاری دست‌وپنجه نرم می‌کند که یکی از آن‌ها عدم مقبولیت بین‌المللی است و هنوز دولت‌ها این گروه را به‌طور رسمی به رسمیت نشناخته‌اند. چنانچه این عامل با عدم مقبولیت داخلی ترکیب شود، شرایط برای طالبان بسیار دشوار خواهد بود. ۳- طالبان در تشکیل دولت آینده یک نگاه حداکثری خواهد داشت؛ یعنی دولتی متشکل از طالبان با سایر جریان‌ها. البته اکنون جریان خاصی به‌غیراز عبدالله عبدالله و کرزی وجود ندارد و همین عاملی در جهت تشکیل دولتی کاملاً وابسته به طالبان است. پس می‌توان گفت آینده تشکیل دولت در افغانستان به‌صورت انحصاری در اختیار طالبان خواهد بود. ۴- طالبان به دنبال تنش‌زدایی منطقه‌ای است. موضع‌گیری‌های سخنگوی این گروه و اعلام اینکه طالبان با هیچ‌کس جنگ نخواهد کرد و با هیچ کشوری سر جنگ ندارد، در این راستا قابل ارزیابی است. ۵- رابطه طالبان با ایران و شیعیان افغانستانی هنوز در حاله‌ای از ابهام است؛ این گروه امنیت مراسم عزاداری محرم در افغانستان را تضمین کرد و مولوی‌های طالبان در مراسمات اخیر شیعیان این کشور حضور داشتند و به ایراد سخنرانی پرداختند؛ اما در رابطه با ارتباطات سیاسی و اقتصادی با ایران، طالبان هنوز موضع خاصی نگرفته است. از سویی این گروه اعلام کرد که متحد اصلی ما در بازسازی افغانستان چین و ترکیه است و از سوی دیگر اعلام کرد که خواهان روابط گسترده با همسایگان است؛ پس فعلاً در این رابطه زود است که قضاوت شود. ۶- طالبان برای به رسمیت شناخته شدن خود، نیاز به ارتباط با بازیگران مخالف دارد. بر این مبنا احتمالاً طالبان رویکرد تعامل‌گرایی را در دستور کار خواهد داشت؛ یعنی تعامل با بازیگران مختلف، اعم از منطقه‌ای و غربی. (نویسنده: محمدرضا فرهادی)

▼ خبر ویژه

بزرگ‌ترین تحقیر آمریکا!

ترامپ در سخنرانی اخیرش به نقد سیاست‌های کشورش در خصوص افغانستان پرداخت و گفت: «جهان در حال تماشای آمریکاست و با خود فکر می‌کند چه بلایی به سر آن آمد؟ وضعیت افغانستان یکی از بزرگ‌ترین شرمساری‌ها و بزرگ‌ترین تحقیرهای سیاست خارجی در تاریخ آمریکا خواهد بود. نیروهای آمریکایی ۸۳ میلیارد دلار تجهیزات نظامی را پشت سر خود باقی می‌گذارند و این یکی از بزرگ‌ترین شکست‌های نظامی تمام دوران شناخته خواهد شد.»

هدف وزیر امور خارجه ژاپن از سفر به ایران!

روز گذشته وزیر امور خارجه ژاپن به ایران آمد و دیدارهای مختلفی با سران کشورمان داشت. از محتوای این دیدارها چنین برداشت می‌شود که هدف اصلی نماینده ژاپن در این سفر، ارزیابی نگاه دولت جدید ایران در موضوع برجام بوده است؛ چراکه محوری‌ترین موضوع دیدارهای توشیمیتسو با رئیس‌جمهور، رئیس مجلس، دبیر شورای عالی امنیت ملی و وزیر امور خارجه کشورمان، مسئله برجام و آینده آن بوده است. باین‌حال رئیس‌جمهور در دیدار وزیر خارجه ژاپن، ضمن تأکید بر افزایش سطح روابط تجاری با این کشور، بدهکاری ژاپن به ایران را گوشزد کرد و گفت: «تأخیر در آزادسازی دارایی‌های ایران در بانک‌های ژاپنی توجیه‌پذیر نیست». رئیسی در خصوص برجام نیز تأکید کرد: «آمریکایی‌ها باید به خاطر عمل نکردن به تعهدات خود در برجام، به افکار عمومی جهان پاسخ دهند». در دیدار مونه‌گی با دبیر شورای عالی امنیت ملی، شمخانی نیز با اشاره به سوابق طولانی روابط بین دو کشور، بر ضرورت گسترش کیفی مناسبات فی‌مابین بدون دخالت و تأثیرپذیری از طرف ثالث تأکید کرد. شمخانی با تبیین رویکردهای کشورمان در خصوص برجام، نقض تعهدات و خروج غیرمسئولانه آمریکا از برجام و تداوم سیاست‌های ترامپ توسط دولت بایدن را عامل اصلی شرایط کنونی ذکر کرد و گفت: «راه برون‌رفت از بن‌بست ایجادشده توسط آمریکا، تأمین حقوق حقه ملت ایران است».

اصلاحات از زبان اصلاحات

«محمود علیزاده طباطبایی» فعال سیاسی اصلاح‌طلب که به وکالت خاندان هاشمی شهره پیدا کرده است درباره اوضاع فعلی جریان اصلاحات و تغییر هویتی این جریان گفته است: «جریان اصلاحات یک جریان متدین، مذهبی و انقلابی بود که از ابتدای انقلاب با آرای امام موافق بود اما امروزه کم‌کم از این پیشه خود فاصله گرفته‌اند. جریان اصلاحات باید با مردم و خصوصاً جمعیت انقلابی و مذهبی رابطه‌اش را اصلاح کند. ما چه بخواهیم و چه نخواهیم مردم اعتقاداتی دارند. اسلام دین مردم است و نمی‌شود مردم را از فرهنگشان جدا کرد. اصلاحات این فاصله را میان مردم ایجاد کرد». علیزاده همچنین گفته است: «اصلاح‌طلبان باید بازنگری کرده و در جمع‌های مذهبی حضور پیدا کنند. این‌که چهره روشنفکری گرفته و از مذهب دوری کنند، از مردم فاصله می‌گیرند. اصلاح‌طلبان باید رابطه‌شان را مردم و مذهب اصلاح کنند». حملات اصلاح‌طلبان به بنیان‌های اعتقادی مردم که در سال‌های حاکمیت دولت اصلاحات به‌طور جدی اوج گرفت، به‌خوبی نشانگر آینده این جریان یعنی اوضاع کنونی آن‌ها بود.

سید حسن نصرالله خطاب به آمریکا: نه ابتکار عمل شما را می‌خواهیم، نه پول‌های شما را

دبیر کل حزب‌الله لبنان دیروز یکشنبه طی سخنانی اظهار داشت: «نبردی که علیه مقاومت و همه نیروهای ملی واقعی آغاز شده است، از سفارت آمریکا در بیروت اداره می‌شود و سفرایی که از سال ۲۰۰۵ آمده‌اند، فرماندهان واقعی کسانی بودند که در این نبرد علیه مقاومت جنگیدند». دبیر کل حزب‌الله گفت که سفارت آمریکا و سفیر این کشور در بیروت در همه امور لبنان از تعیین مسئولان گرفته تا تصمیمات مربوط به سوخت و نفت دخالت می‌کنند و دست روی هر چیزی می‌گذارند. سید حسن گفت که دومین کشتی حامل مشتقات نفتی تا چند روز دیگر از ایران به مقصد لبنان حرکت خواهد کرد. سید حسن نصرالله سفیر آمریکا در بیروت را خطاب قرار داد و گفت: «اگر به دنبال خدمت به لبنان هستی، به دولت بگو که مانع کمک کشورها به لبنان نشود. ما نه ابتکار عمل شما را می‌خواهیم نه پول‌های شما را». سید مقاومت همچنین گفت که اگر شرکت‌های حفاری از ترس تحریم‌های آمریکا همکاری نمی‌کنند، می‌توان از شرکت‌های ایرانی کمک گرفت. وی افزود: «به دولت پیشنهاد می‌کنیم که اگر موافق بود ما شرکت‌هایی برای استخراج نفت، گاز و فروش آن سراغ داریم. شرکت‌های مورد نظر ما از حملات اسرائیل نمی‌ترسند و این توانایی را دارند که هم استخراج کنند و هم بتوانند آن را بفروشند».

◀ رئیسی: باید از اتخاذ تصمیمات لحظه‌ای پرهیز شود/

رئیس‌جمهور در آخرین جلسه با تیم روحانی، در هیئت دولت گفت: «تصمیماتمان باید متقن و اعتمادبخش بوده و نتیجه آن ایجاد ثبات در زندگی مردم باشد. بی‌ثباتی و قابل پیش‌بینی نبودن شرایط اقتصادی بدترین آفت برای جامعه است. باید از اتخاذ تصمیمات لحظه‌ای به‌ویژه در زمینه‌های اقتصادی پرهیز شود».

◀ وزیر پیشنهادی خارجه: از میز مذاکره منطقی فرار نمی‌کنیم/

«امیرعبدالهیان» در جلسه دفاع از برنامه‌های خود در مجلس گفت: «وزارت خارجه را به برجام گره نمی‌زنیم. همه تلاش خود را برای بی‌اثر کردن لغو تحریم‌ها به کار می‌گیریم. با مذاکره‌ای همراه خواهیم بود که فرسایشی نبوده و تأمین‌کننده منافع ملت باشد». وی افزود: «عزت، حکمت و مصلحت در چارچوب سیاست خارجی پویا و هوشمند مورد توجه ماست. سیاست خارجی ما متوازن است یعنی متوقف در یک منطقه و یک حوزه نخواهد ماند، بلکه در تمام قاره‌ها چند کشور را به‌عنوان اولویت اول سیاست خارجی تعریف خواهیم کرد؛ اما سیاست همسایه محور اولویت اساسی است».

◀ خاندوزی: پرتکرارترین ناراضی‌ها مربوط به بانک‌هاست/

وزیر پیشنهادی اقتصاد در جلسه دیروز مجلس، به دفاع از برنامه‌های خود پرداخت و گفت: «حمایت قاطع از توسعه سنت قرض‌الحسنه، واقعی شدن قراردادهای و افزایش و توزیع تسهیلات بانکی در اولویت اصلاحات بانکی خواهد بود و به‌زودی شاهد پایان رهاسازی بانک‌ها خواهیم بود». وزیر پیشنهادی اقتصاد افزود: «آرایش تحریم‌ناپذیری در دولت خواهیم گرفت و مسیرهای جدید با هم‌پیمانان باز می‌کنیم».

◀ ماجرای تأیید وزیر پیشنهادی اطلاعات توسط رهبر انقلاب!/

قالیباف در صحن علنی مجلس گفت: «رهبر انقلاب به من گفتند من به‌جز بخش‌هایی که قانون اساسی مشخص کرده در سایر موضوعات اجرایی دخالتی در کار دولت‌ها نمی‌کنم. طبق اصول ۱۱۰ و ۱۷۶ قانون اساسی مسئولیت حوزه‌های دفاع، امنیت و سیاست خارجی بر عهده رهبری است. در همه دولت‌های گذشته و کنونی درباره برخی وزرا از رهبری کسب اجازه می‌کنند. آقای رئیسی گفتند که با وزرای بخش‌های امنیتی مانند وزارت اطلاعات از رهبر انقلاب کسب اجازه کردند و ایشان موافقت کردند».

◀ برترین کشور منطقه در حوزه جنگ الکترونیک!/ مدیرعامل

سازمان صنایع الکترونیک وزارت دفاع گفت: «ما در حوزه جنگ الکترونیک، در منطقه اول هستیم و تجهیزات این حوزه را به‌صورت بومی تولید می‌کنیم. علم طراحی و ساخت تجهیزات جنگ الکترونیک در ایران بومی شده است، یعنی از مرحله مهندسی معکوس عبور کرده‌ایم».